

מבט יהודי

עלון תקופתי לעידוד חשיבה יהודית

גיליון מס' 46 תמוז התשע"א / פקס: 15389743208 08-9743208

בס"ד

מבט החודש: צדקה מקרבת את הגאולה

אבל הפרוטה הזו היתה רגע קודם רכושו האישי וכעת הוא בוחר להפרד מרכושו, לא בשביל איזו הנאה אישית אלא נטו – בשביל הזולת, אז הוא עושה דבר גדול. אותו אחד שמחפש איפה קונים לחם במבצע וכך לחסוך חמישים אגורות ורץ לחנות השנייה לקנות טיטולים בשתי שקל פחות, הוא בוחר להיפרד מעשר אגורות, בלי להרוויח שום מבצע (רק מצווה...), זהו דבר כה גדול.

נפשיט את הדברים, כשיהודי נותן צדקה הוא עושה כך: א] מקיים את רצון ה'. ב] מוותר מרצונו על ממונו החביב עליו, שזוהי בבחינת "מסירות". ג] ביטול האנוכיות בזה שדואג לאחרים, הגם שזה נראה כעל חשבוננו ד] גומל חסד עם הזולת, וכל שכן בצדקה לרבים שעוזר לכלל. ה] שמעתי שהזוהר הקדוש אומר (בתיקונים) שיש בנתינת צדקה גם משום עשיית שלום בין הקב"ה לעני, שהעני בא בטרוניא ככיכול לקב"ה על מצבו הקשה, וכשעוזרים לו הוא מתרצה ומשלים עם הקב"ה.

אם נתבונן בזה נמצא שלא רק הנותן מממונו זוכה לכל המעלות הגדולות שיש בצדקה, אלא גם כל מסירות מעצמו, שנותן לשני איזו טובה הגם שזה "על חשבוננו", ומשמח את הזולת גם זהו בכלל ה"מרבה צדקה מרבה שלום", שבוהו הוא מקרב את הגאולה.

בעומדינו לקראת ימי האבילות על חורבן הבית, זה הזמן להתעורר להעניק לזולת, כאשר המעולה ביותר היא העניקה לזולת כשזה "על חשבוננו", תוך כדי ביטול האנוכיות. כי מעשים שכאלה יש בהם בכדי לקרב את הגאולה כאשר השלום שבא בעקבותיהם מזרוז את הגאולה. הרבה פעמים מזדמן לנו אפשרות לעזור לשני "על חשבוננו" והיצר מכניס לנו משפטים כמו "חייך קודמים" וכדו', משפטים שלא במקומם, שכן עיקר החסד הוא בצדקה וצדקה לא נאמרה רק לעשירים שאצלם באמת אין זה על חשבונם...

טרם אכלה לדבר אכתוב דבר חשוב שהתעוררתי אליו לאחרונה, והוא ממש קשור לימים בהם אנו מתאבלים על חורבן הבית ומתעוררים לקרב את הגאולה על ידי אהבת ישראל וגמילות חסדים. המשנה באבות אומרת "איזהו חכם הלומד מכל אדם, אכן באמת יש מה ללמוד מכל אדם, אך מה מונע מאתנו לקבל מכל אחד? דבר אחד, קשה לנו להתבטל לשני. בשביל להתבטל לשני יש צורך בלכבד אותו ואכן ככל שיותר מכבדים את הזולת כך קל יותר להתבטל לפניו, וללמוד ממנו. כך שיש לנו עוד סיבה למה לכבד את הזולת...

מכתב אל'אליזבת

116 № 110618

קולאס יקריט
Kolas Ykrite

מספרים על הגאון ר' יחזקאל לנדא זצ"ל ה"נודע ביהודה", שכאשר בא לפראג הרבה להוכיח את הקהילה על התרפותם במעשה הצדקה, ולאחר שראה שעדיין לא קבלו את דבריו הלך ועמד באמצע השוק במקום הסוחרים אבירי הלב הרחוקים מהצדקה, הללו התפלאו למצוא את הרב מסתובב בשוק אנה ואנה במקום לשבת בבית המדרש, ניגשו אלה אל הרב והביעו את פליאתם בפניו, אמר להם הרב: ידוע הוא ששולחן של שלוש רגלים אם נשברה רגל אחת אפשר לסומכו על דבר אחר, וכך השולחן יעמוד אבל אם נשברו שתי רגלים שוב אי אפשר לסומכו אלא צריכים לקצץ גם את הרגל השלישית עד שישתווה לשתיים האחרות, והנה אמרו חז"ל "על שלוש דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" אבל משחרב בית המקדש נשברה רגל אחת והוא עמוד העבודה וסמכוהו רז"ל ואמרו תפילה במקום קורבנות, אך כאשר קפצתם ידיכם מליתן צדקה שיברתם גם את הרגל השניה הוא עמוד גמילות חסדים ואי אפשר לעולם שיעמוד, לכן אמרתי לשבר גם כן את הרגל השלישית הוא עמוד התורה למען יתקיים העולם... (מובא בספר ויאמר עמוס עמ' שלט)

ממעשה זה אנו למדים עד כמה דוקא בזמן הזה שעדיין לא זכינו לבניין הבית, חשוב כל כך להחזיק בעמוד התורה ועמוד גמילות חסדים, שכן היום העולם לא עומד על שלושה עמודים אלא על שתיים בלבד, והתפילה אינה נחשבת לעמוד אלא רק לדבר שהעולם נסמך עליו, וברור שאם כן העולם לא עומד יציב כל כך כמו שעמד בזמן בית המקדש, ודוקא לכן חשוב כל כך לשמור על שתי העמודים הנותרים שישארו בשלמותם.

האמת היא שתמיד חשבתי שמצות הצדקה היא סניף מתוך "גמילות חסדים", אולם לאור הנזכר התעוררתי להבין שהצדקה היא עיקר הגמילות חסדים, ולכן אם חלילה נחלשים מהצדקה כורתים את עמוד גמילות החסדים. ומשום כן אמרו חז"ל באבות "מרבה צדקה מרבה שלום", שלום בין הכלל תלוי בצדקה, אם יש צדקה יש את העמוד של גמילות חסדים שמאחד את הכלל.

ומדוע באמת דוקא הצדקה היא עיקר הגמילות חסדים, יותר משאר מעשי חסד גדולים ונשגבים? אולי אפשר לומר כך, כשיהודי נותן צדקה, ולו אפילו פרוטה אחת,

עובדות מחזקות על הצדיק הנסתר רבי נחמיה סלמנוביץ

זצ"ל אשר נלב"ע בחודש שעבר

סיפר יהודי שהיה מלמד תשב"ד בתלמוד תורה של חסידות גור, אותו יהודי זכה ללמד את בניו של כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א, והנה באחד הימים פגש את רבי נחמיה זצ"ל וסיפר לו על היותו מלמד תנוקות, הרב שמח לשמוע זאת באמרו שגם הוא זכה לעסוק בעבר במלאכת קודש זו, המלמד ביקש מרבי נחמיה שיבא לברך את תלמידיו, הרב נענה לבקשתו והגיע אל כתנו לברך את התלמידים, התלמידים עמדו בשורה וכל אחד התברך מרבי נחמיה, לכל אחד אמר הרב ברכה שווה עד שהגיע לאחד הילדים וכאן נעצר הרב והוסיף עוד איזה פסוק, הילד הזה הוא אחד מבניו של האדמו"ר שליט"א, והמלמד הופתע מדוע רבי נחמיה בחר לנהוג בילד זה באופן מיוחד, הלא הוא כלל לא יודע שהוא הבן של הרבי, מששאל את רבי נחמיה מדוע נהג בתלמיד זה באופן שונה, הוא ענה: מה הפרוש? רואים שיש לו נשמה גבוהה... המלמד התפעל מראייתו המיוחדת של רבי נחמיה וספר את הספור לאדמו"ר שליט"א אשר התפעל גם הוא ובקש לפגוש אותו, ולאחר מכן הומינו לסעוד עמו יחד סעודת מלווה מלכה.

הרב זצ"ל היה דואג מאד לאחרים, וישנם ספורים רבים איך שהרגיש בצרה המתקרבת על מקורביו והשתדל לפעול לישועתם מבעוד מועד. ספר אחד שבאחד הימים הרב שאל אותו בבוקר מה שלום פלוני, וכשהתפלא מדוע שואל, אמר לו הרב שפלוגי הזה זקוק לישועה, בצהריים התברר שהוא נפגע בפיגוע המפורסם בקו 2, ועד היום הוא סובל מפגיעה באוזנו, קבלתי את הסיפור הזה מאחד שמכיר את הנפגע הזה, ה' ישלח לו רפואה שלמה.

גם על הכלל הרב דאג ופעל רבות לישועת הכלל והפרט, מי יודע כמה צער וסבל נחסך מאתנו בעקבות תפלותיו של הרב זצ"ל, אשר הקדים רפואה למכה. ספר אחד שבאחד הימים הוא ראה את הרב שר שוב ושוב "עצי שמים עומדים...", הדבר היה נראה בעיניו מאד מוזר, אבל בצהריים הייתה רעידת אדמה, ואז התברר שכנראה הרב פעל לפני כן שהכל יעמוד וישמר בשלום...

גם יהודים שהרב לא הכיר הוא התייחס אליהם במאור פנים ושמח תמיד לעזור, מספרים שגם בסוף ימיו כאשר חלה במחלה הנוראה רח"ל והיה חלש מאד, השתדל שלא יראו זאת על פניו. בעלון הקדוש "עקבתא דמשיחא" הביאו סיפור מיהודי מסויים, שסיפר כי פעם בשעת לחץ כבד התהלך ברחובה של העיר בני ברק, עצוב ומפוחד. לפתע הבחין בו רבי נחמיה ושאלו לפשר מצוקתו, הלה השיב, כי חייב להחזיר היום עשרת אלפים שקלים בדחיפות. ואם עד הלילה לא ישיב זאת מצבו גרוע... רבי נחמיה לקחו מיד לחדרו ליד בית המדרש ספינקא, והוציא לו עשרת אלפים שקלים, ושלחו לשלום. וכל זאת עשה ליהודי שלא הכירו, ואף שר' נחמיה לא היה יהודי אמיד בלשון המעטה...

וככלל, היה רבי נחמיה איש חסד ורחמן מופלג, עד כי לא אחת ראוהו מגרש חתול, אשר היה באמצע מרץ של יונה, ורבי נחמיה היה לוקח את היונה ושופף אותה מן הדם, ומשקה אותה ומטפל בה עד שתחזור לאיתנה... והיה זה מדהים לראות את גודל רחמנותו על מעשה ידיו של הקב"ה. לעיתים אף היו רואים אותו במרון משקה חתולה בחלב.

בחודש שעבר נלב"ע הצדיק הנסתר, אשר גם רוב הקרובים אליו גילו לאחר פטירתו שכל לא הכירו אותו, גם אני הקטן לא ידעתי לשער את גדולתו, אם כי זכיתי לשמוע בלחישתה שהוא אחד מהצדיקים הנסתרים ושברכתו חשובה בשמים, שמעתי אף שאחד מגדולי ישראל שליט"א השוכן בירושלים, אשר בא אליו יהודי מאשדוד עיר מגוריו של הרב זצ"ל לבקש ברכה, אמר לו הרב "אתה מאשדוד? אז למה באת, הרי יש לכם את רבי נחמיה...", כך זכיתי לקבל ממנו ברכות אשר התקיימו במלואן, עכשיו לאחר פטירתו אני מבין כמה לא הכרתי אותו.

הרב היה הולך בדרך כלל ללא מגבעת על ראשו, וזאת בשביל שיחשבוהו ליהודי פשוט, ובאמת רבים חשבו שהוא יהודי "עם הארץ" בלימוד, ובאמת הוא הקפיד לא ללמוד בספרי קבלה וכדומה בפרהסיא, ואף כמעט לא ראו אותו לומד גמרא בעיון, כך דימו רבים שהוא מאלה שרק יודעים קרא וכתוב ולא יותר. האמת היא שגם אני תמיד התפלאתי לראות אותו באשדוד יושב בבית כנסת עם ספר תהלים וכדומה, הלא שמעתי שהוא צדיק גדול, אז מה הוא לא יכול ללמוד דברים עמוקים יותר? ... מספרים שפעם רצה לעודד איזה ילד שנחלש ברמתו הרוחנית, הרב ביקש ממנו ש"ייעיל בטובו" ללמד את הרב קצת גמרא... והילד ששמח להיות פתאום המורה... עלה ונתעלה, הוא כלל לא חלם שה"תלמיד" שלו הוא גאון בנגלה ובנסתר.

הרב היה גולה רבות, כל פעם התארח אצל אנשים אחרים, אשר חלקם לא דמינו שהם זוכים לארח את אחד מצדיקי הדור. סיפר אחד המארחים שפעם כשהרב התארח אצלו התעורר בנו בשעה 3 לפנות בוקר וראה מרחוק את הרב רכון על ספרים רבים, לא עברו אלא כמה רגעים ו"פתאום" נהיה חושך בחדר הלימוד... הרב כנראה שמע רעש ורצה להסתיר את עובדת לימודו בשעה כה מאוחרת. כן סיפר לי הנכד שיחי' שלפעמים התעורר בשעה 2 בלילה וגילה את הסבא באמצע השתפכות בתקון צוות, ככלל, מעיד הנכד שהרב היה ממעט מאד באכילה ושינה.

אחד שחשד שהרב הוא צדיק נסתר החלים לעקוב אחריו, והנה הרב תפס אותו מחטט בחפציו ומגלה שם ספרי קבלה, הרב ביקש ממנו שיתחייב שלא יספר את מה שראה, ואף כעת לאחר פטירתו אותו יהודי סיפר סיפור זה אך לא הסכים להרחיב ולפרט מה הוא גילה שם.

הרב כל כך ברח מהכבוד עד שגם בצוואתו בקש שיכתבו על מצבתו: פה נסמן יצחק נחמיה בן נחשון נלב"ע ת.נ.צ.ב.ה. אמר לי הנכד שיחי' שלראות את מצבתו זה ממש פלא כאשר הוא קבור בהר היתים בין צדיקים רבים, ו"פתאום" מוצאים מצבה שנוראית מתאימה ליהודי פשוט שבפשוטים, הרי את מי לא מכנים היום הרב הגאון...

אנחנו לא הכרנו אותו אבל גדולי ישראל הכירו אותו. מספרים מקורביו שרבות היה נוסע לבית ה"בבא סאלי" זצ"ל אשר אהבו מאד, ועוד בהיותו צעיר היה מקבלו בכבוד גדול ומנשק את ידו בכל עת אשר היה מגיע למעונו. אף עם בנו הגה"ק רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל היה נפגש רבות, ובכל עת שהיה מגיע לביתו היה אצל רבי מאיר כמו יום חג, עד כי היה עורך לכבודו סעודה מיוחדת.

רבי נחמיה זצ"ל זכה להשגחה מיוחדת מהשמים, שלא על פי דרך הטבע. ספר יהודי שרבי נחמיה התארח אצלו ביום חורפי, והרב בקש לישון במרפסת הפתוחה, והנה באמצע הלילה התחיל לרדת גשם, המארח הודרו לקום ולארגן לרב מקום בתוך הבית אך מה הייתה תדהמתו לגלות שהרב כל לא התעורר מהשינה, משהתקרב אל הרב גילה שבזמן שכל המרפסת מלאה מים המיטה של הרב נותרה יבשה...

גם לאחר פטירתו, זכה הרב לס"ד, ספר לי הנכד שיחי' שכבר לפני עשרות רבות של שנים קנה רבי נחמיה תכריכים, והוא הפקיד אותם אצל הנכד בצוותו שלאחר פטירתו יכרכו אותו דווקא בתכריכים אלו, והנה ביום פטירתו הודרו הנכד לנסוע לירושלים בשביל להביא את התכריכים למקום בו עושים את המהרה, הנכד התחיל לנסוע באוטובוס ולפתח הגיע למסקנה שיכול לאחר ולהגיע לאחר שכבר יעשו את המהרה וכך יאלצו לכרוך אותו בתכריכים אחרים, משום כן הוא ירד

מהאוטובוס ועלה על מונית, והנה כשהגיע ליד חדר המהרה דפק על הדלת באומרו שהביא את התכריכים, פתחו לו את הדלת ועדנו אותו שכעת סיימו את המהרה, ואם היה מגיע כמה רגעים יותר מאוחר, היו נאלצים לכרוך בתכריכים אחרים.

יכלה העלון ולא יכלו הספורים, בכונות מקורביו אף להוציא ספר שלם עליו, וגם להם מחכה עבודה רבה לברור מתוך כל כך הרבה ספורים שסופרו במהלך השבעה והשלושים, כל אחד וספורו המיוחד. השתדלתי להדגיש את ה"במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו" של רבי נחמיה זצ"ל, עד כמה שעל אף גדולתו הרבה הוא הצליח כל כך להסתיר את עצמו.

מבט הקוראים

פקס: 15389743208 דוא"ל: <mailto:Mabatye@gmail.com> , נזכיר, אין לסמוך על המדור להלכה למעשה.

ידידות מאחד הקוראים

אכזרי אטרכת וגם ירדתי אלך.

מצי"ה ב' חיצות לאור קשתים מפקודאים.

*אן איך יתכן שאנן שגבר קן אל ספק איסוף נחשף למעשה שגבר אל יתכן שגברות מאשר אנן שגבר אל אותן איסוף הקוראת וצאני
גן איך יתכן שגבר מלמנו ירדתי אף קשתות מלך קרני אסופתי*

*תנצ"ה אל הפקס
א.ר. בני הקן*

במי שברך על חלב ונוצר שהוא בשירי

מטרכת נכבדה אלך ונכבדה.

*הפיות וצאיתי ששקללתם אפרסם את מירב פשיות הנניין מי שברך אל חלב ונצבר שגברין לא שגבר ו' שפיות מאל שאכל גשפ פקס יטמט מו
מרחב הכזי מלך קרני הפקודא אפרי אל כן אמרתי לא אמנע מלך מהליו. ואוסף אכט את צמט מוכוץ הפקודא יטמט פקס יטמט מו*

קשתות אופקים. וצ"ה מלך "אם שכח ובירך על גבינה או מאכיל חלב תוך שש שעות אחר אכילת בשיר, אם כבר עברה שעה מאז שאכל את הבשר יש לאכול מעט כדי שלא תהי' ברכתו לבטלה, כי בשעת הרחק סומכים על הדעה שמספיק לחכות שעה, כנ"ל. אולם לא יאכל יותר דברי חלב עד שיעברו השש שעות. ואם זה הי' תוך שעה מאכילת הבשר, אם לא אכל דבר אחר מאז אכילת הבשר, הרי לא קינח את פיו ולכל הדעות אסור לאכול חלבי. אכן אם ניתן לקנח את פיו בלי להפסיק י"א שיעשה קינוח והדחה ואז יאכל את הדבר החלבי שבירך עליו. אולם היות שצריך לבלוע את הדבר שמקנח בו פיו, ועל פי רוב צריך לברך עליו, כי הברכה שבירך על הדבר החלבי לא פסר את אלו כי לא כיון עליהם, וזה הי' הפסק בין הברכה לאכילת הדבר חלב. ובלאו הכי כמה פוסקים סוברים שבכל אופן אין להקל לבלוע את הדבר החלבי תוך שעה, היות שזה דעה שלא הובאה בשו"ע. על כן אין לאכול, ואף אם כבר הכניסו לפיו צריך לפלטר, וברכתו היא לבטלה. וצריך לומר אחריו "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

מטרכת הצלחה. אחז פקודאים. אופקים

מכתב לימי בין המצרים

מאת הרב החפץ בעילום שמו

הערות יתקבלו בברכה בטל: 0527120854

לכבוד ידידי יקירי נרו יאיר ויזרח לעדי עד!
בודאי אתה מתפלא, יקירי, מה רצוני ממך במכתב זה, ומדוע באתי להטרידך בקריאת האיגרת הזו. ובעיקר איזה חידושים אני כבר יכול להוסיף ולחדש לנבון וחכם כמוך, העמל בתורה ובעבודה כל הימים. ובכן, דע כי לא באתי לחדש לך כלום! כל הדברים כבר באו בכתובים, ואני באתי רק לסדר את הדברים שיהא כשולחן ערוך, שלא נותר אלא להושיט את היד והמחשבה וליתול... ואקווה כי בדקה המועטת שתקדיש בעבורי לקרוא את האיגרת, תשכיל ותוסיף לקח בתבונה ודעת, לדעת מה המעשה אשר יעשה.

בדואי הינך כרום בני האדם, אשר אינם חפצים לחיות חיי צער ודכודך. ולהפך, הטבע הוא שכולם מחפשים להיות באושר ובשמחה. וכאשר האדם מרגיש שחסר לו שמחת חיים, הוא מנסה בכל דרך אפשרית להשיב לעצמו את השמחה, ומחפש וחוקר בתחבולות מה הסיבה לכך, ומרבה בעיצה מה לעשות, ואיך לתקן את מצבו המדוכדך.

אי לכך כאשר באו עתה ימי בין המצרים, ימי אבילות על חורבן הבית. ימים אשר ממעטים בהם בשמחה, שאין שמחים בהם כלל. הרי במבט שטחי, קשה מאד להתחיל לעסוק בענייני היום, ובמהותו של יום. כיון שרצונינו הוא לברוח ממצבי צער והעדר שמחה. וכך נדחק העיסוק בזה מיום ליום, עד שחולפים להם ימי בין המצרים, ואז נושמים אנו לרווחה... ברוך ה' שלא נכשלנו בהלכות היום, וברוך ה' שחלפו להם הימים המדכאים הללו, והנה אני שבים לשמחתינו...

אבל כאשר תבונן במבט עמוק תראה כי הדברים מוארים באור שונה לגמרי. "אור יקרות" מאיר וזורה בימים הללו, עד שכאשר תעסוק בענייני היום, תראה כי הדברים מוארים באור שונה לגמרי. "אור יקרות" מאיר וזורה בימים הללו, עד שכאשר תעסוק בענייני היום, תראה כי הדברים מוארים באור שונה לגמרי.

כמו בניין היום תרגיש סיפוק עצום. הרגשתך תהא טובה ומאושרת, תרגיש במוחש את הפסוק "ואני קרבת אלוקים לי טוב", פשוט כפשוטו – לי טוב, עד כדי כך...!
אין כזו הלכה שצריך להיות בימים האלו בצער ובדכודך, אין בזה עניין ותועלת, ולהיפך, אסור לאדם להכניס את עצמו למצבי עצבות, זה רק מזיק לגוף ולנפש. כל אחד חייב שהלימוד, התפילה וקיום ההלכה, יהא אצלו תענוג. שירגיש משיכה רבה לעסוק בזה עוד ועוד, ולא להיפך ח"ו. וגם בימי בין המצרים החובה להמשיך כך בכל העניינים.

כמובין שאם כן השאלה נשאלת אז מה כן צריך לעשות בימים הללו? ומהו ההלכה שכתב המשנה ברורה בסוף סימן תקנ"א, בשם כוונת האר"י, שיתאבל בימים ההם (ימי בין המצרים), אחר חצי יום, ויבכה כמו חצי שעה. מה הפירוש לבכות וכי זה לא עצבות?
ומהו הצד החיובי שאפשר למצוא בימים אלו.
התשובה לכך יקירי היא כי יש בכי ויש בכי. יש בכי של עצבות ויש בכי של בניין! כן, בניין. מי שיודע איך לבכות ומתי לבכות, אצלו הבכי בונה ומחזק בו את כח הנפש, לעמוד בחזקה במצבו ובנסיונות החיים. מי שלא יודע איך לבכות וסתם בוכה... אצלו הבכי רק יגרום אותו לעצבות ולדכודך, ולא ישיג בזה שום תועלת. הבכי שהאר"י מדבר עליו, הוא בכי שבונה ולא שהורס. בכי שמאיר ולא שמחשיך.

אך דואי שלא נדרש מעימנו להתחיל לבכות, כי הבכי בא מעמקי הנפש, ואי אפשר לומר לאדם שתחיל לבכות, אם בעומק הלב אין לו שום סיבה לבכות. חובתינו היא לעמוד במה שבידינו לעשות, ואם נגיע לבכי מה טוב ומה נעים. ואם לא הרי לא נדרש מעמנו יותר, כי עשינו את

חובתנו. בקיצור, אף אחד לא דורש מעימנו לבכות, לא זה רצון ה'. רצון ה' הוא שנעשה מה שאנו כן יכולים לעשות, ואם נגיע בזה עד כדי בכי, אות הוא כי עשינו מה שבידינו. אבל הבכי מצד עצמו אינו מטרה, ואפילו לא שאיפה.

ועתה יקירי הסכת ושמע, את דרך האבילות על חורבן הבית. כאשר בית המקדש היה קיים, ראו כל העולם כולו את הבורא עולם חוש, כאשר באו לבית המקדש כולם ראו במוחש את הקדוש ברוך הוא. הדבר לא היה בקבלה מדור לדור ולא בדמיון, אלא פשוט כפשוטו. כל מי שבא לבית המקדש היה רואה את פני ה'. הציווי "ולא יראו פני ריקם", היה כפשוטו ממש.

ובבית המקדש היו הכהנים בעבודתם והלוויים בדוכנם, עומדים ועובדים את הבורא עולם בחוש ממש. וכאשר הכהן היה זורק את הדם, הרי כולם ראו איך שהוא זורק את זה לפני מלך הכבוד. זו לא היתה סתם זריקה על גבי המזבח, זו היתה זריקה לפני ה'.

אדם שהיה בבית המקדש וחזר לביתו, הרי לימוד התורה וקיום המצוות שלו היו נעשים בחיזוק עצום. משום שעתה הוא מכיר בבורא עולם מלך הכבוד, ומכיר שהוא עובד אותו ממש. שכשם שבבית המקדש רואים את הבורא עולם בחוש, כך בכל העולם כולו אין עוד מלבדו ואין מקום פנוי ממנו יתברך.

הרמב"ן סוף פרשת בא כתב "וכוונת כל המצוות שנאמרו באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין קל עליון חפץ בתחתונים, מלבד שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו".

זה כוונת כל המצוות, ובבית המקדש כולם הכירו בזה באופן חושי ממש, וממילא קיום המצוות נעשה אחר כך בחשק ואהבה עצומה עד מאוד. שכל מצווה היא הכרה באלוקינו, אם כן הלב היה כל כך חושק לעשות עוד ועוד מצוות, כיון שבוה אני מוסיף בבריאה עוד כבוד ה', שהרי יש עוד הכרה של נברא בבורא עולם.

יעקב אבינו אמר "האלוקים אשר התהלכו אבותי לפניו" (בראשית מ"ט, ט"ו) ובמדרש נחלקו ר"י ור"ל, חד אמר כנשיא שהוא מהלך והזקנים לפניו, וחד אמר כרועה שהוא מהלך וצאנו לפניו. מאן דאמר כנשיא הוא צריך לכבודו, ומאן דאמר כרועה אנהנו צריכים לכבודו. הנצי"ב ב"העמק דבר" (בראשית שם, ובמדבר ל"ב, ט"ט) מבאר בזה, שהאדם צריך ללכת לפני ה' בשתי צורות, האחד כהולך לפני נשיא, והשני כצאן ההולך לפני הרועה.

הראשון כהולך לפני נשיא, שלימוד התורה וקיום המצוות, יאה בהרגשה של הולך לפני נשיא. ההולך לפני הנשיא הוא מרגיש בעצמו חשיבות, הוא לא מרגיש את עצמו כשמש ועבד נבזה, אלא כאדם מרומם ונעלה, שהרי הוא הולך לפני הנשיא. כך כל לימוד ומצווה שלי, זה לא סתם עבודת, זה מלכות! אני עכשיו יוצר בבריאה כבוד ה'. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, כל יהודי הוא מלך! בלימוד ובמצוות שלי אני פועל בבריאה מלכות, אני יוצר בבריאה כבוד ה'.

ובזמן שבית המקדש היה קיים, שראו את הבורא עולם באופן חושי, הרי בכל מצווה היו חשים את המלכות שמתלבש בהם על ידי המצוות. וכך היו רצים באהבה עצומה לקיים את המצוות.

והשני כצאן ההולך לפני הרועה, שכל מה שיש לאדם בעולם זה הקשר עם הבורא עולם. הצאן אינו צריך לדאוג לכלום, הרועה דואג להם להכל. כך האדם כולו סמוך ובטוח על אביו שבשמים, ואינו צריך לדאוג לכלום. לבטוח בשלמות כי "כל דברינו ומקרינו כולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם". וכל מה שאני כן צריך לעשות כאן

בבריאה הוא רק ללכת לפני הנשיא, לרוץ ללמוד תורה ולקיים מצוות, ובוה ליצור בבריאה כבוד ה'.

וכמוכן, שגם בזה בזמן שבית המקדש היה קיים, שראו את הבורא בחוש, היה נקל לבטוח בשלמות בה', ולהיות סמוך עליו כצאן הסמוך אחרי הרועה, כי ראו במוחש שגדול הרועה המנהיג אותנו.

זה היה בבית המקדש, ועתה כאש חרב הבית הבורא מסתיר את עצמו, שלא נראה אותו במוחש וממילא הכל קשה. קשה להרגיש את המלכות, כהולך לפני הנשיא. וקשה להרגיש את הסמוך על שולחן האב, כצאן ההולך לפני הרועה.

ובנקודה הזו מתחיל חובת האבלות. בראשית, להכיר מה היה לנו, כמה טוב זה היה שהקב"ה שכן בתוך בני ישראל. ובוה להוסיף ולהרבות במחשבה שגם היום הבורא נמצא בתוכינו, ובכל מצווה שאני מקיים אני כמלך, שאני מפרסם כבוד ה' בבריאה, אלא שעתה הכל הוא בהסתרה. אבל זהו האמת וזהו המציאות.

וכשאני מכיר בזה, הרי כבר היום אני מתחזק, ומחזק בעצמי את האמונה ואת ההשגחה, ואז ממילא גם המצוות נעשות ביותר חשק ותשוקה, והלב נעשה יותר קרוב לבורא עולם. זה תפקידנו וחובתנו בשעה זו.

המצב בימי בין המצרים ותשעה באב, הוא כמתו מוטל לפניו. שאז עדיין האדם בכלל לא במצב של תנחומים. אלא כולו מרוכז במתו המוטל לפניו, ומעביר לפניו את כל חייו עם יקירו כמה טוב היה עימו. כך הימים הללו, הם ימים שבהם האדם כולו מרוכז בבורא עולם, וחושב מחשבות כמה טוב היו הימים הללו שהינו ביחד עם הבורא עולם בגלוי. עד שביריבוי המחשבות הוא מגיע למצב, שחש גם עכשיו, כגלוי ממש את כבודו והשגחתו יתברך.

ואז שייך להגיע למצב של צער ובכי, שחבל שהבורא עולם הסתתר מעימנו. חבל שאין לנו מקום שאנו יכולים לדבר עיני פנים בפנים, ואז הבכי הוא בכי של בנין, בכי שיוצר בנו קרבה עצומה אליו יתברך. בכי שיוצר בנו אמונה והשגחה.

אך כמוכן שלא הבכי זו המטרה, אלא העיקר הוא ההכרה והתשוקה אל הבורא יתברך, האבא הטוב שלנו.

סוף דבר, ימים אלו הם ימים נשגבים, ימים שיסודם הוא "ואני קרבת אלוקים לי טוב". כל ריכוז המחשבה הוא בבורא עולם, כמה טוב להיות עמו במחיצתו. ואז כמה שמתעלים בזה יותר ויותר שייך לבאא לידי צער ואבלות, על זה שחסר לנו את הגילוי הזה.

המתעלה כראוי בימים אלו יוצר לעצמו ימים נפלאים, מעין יום כיפור. ימים שכולם קרבת ה', בבחינת אין עוד מלבדו!

ואז לאחר תשעה באב מגיע שבועה דנחמתא, שבועה שבועות שכוללים בתוכם את ימי האלול הנחמדים עד שבת שובה. שבהם אנו מקבלים תנחומים, איך להמשיך את העליה העצומה שזכינו לה. איך להמשיך את חיינו במצב של "ואני קרבת אלוקים לי טוב", ולא יפול במרוצת החיים ללא משען ומשענה.

ועתה יקירי, דע כי סוד ההצלחה תלוי בדקות המועטות שתקדיש למחשבה הזו. בדקות ספורות של מחשבה עמוקה בזה, תזכה לצאת מחושך לאור גדול. ותגלה סודות נעלמים, שאין להם שיעור ותיאור.

והנני מסיים בזה, כי נזכה יחד עם אלו המחשבות כברא השנה, לבא ולעמוד לפני מלך הכבוד, ולראותו פנים בפנים, יחד עם כל אלפי ישראל, בבנין בית המקדש בתפארתו.

ואכפול שלו'

ידיך

העלון מופץ לעילוי נשמת:

מיכאל בן רחל, מפרת בת ביתיה, רפאל בן זולאי, זלמן בן ביתיה, עמנואל בן יפה, מישאל בן בכמאל, ביתיה בת יפה, רוזה בת שרה, אוריאל בן שרה, מפרת בת בלור, משה בן שרה, מורדכי בן אורול, אליהו בן אורול, רפי אלקלאי בן שרה. זכרונם לברכה. ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מופץ בכותל המערבי, ובבתי כנסת מרכזיים ברחבי הארץ. אנו מקבלים תרומות להצלחה/רפואה/

עילוי נשמה/ פרסום תורני, בכל סכום, תזכו למצוות

לתרומות נא התקשרו נא ל: 08-9743208 בשעות הערב

ניתן לעשות מנוי לעלון בדוא"ל [חינם] או בדואר במחיר 2 ש"ח לגיליון חודשי

[ניתן לשלוח 20 ש"ח ל10 חודשים וכדומה]

לצטרפות ניתן לפנות ל: 08-9743208 או בשעות הערב ב: 0527608955

או בדוא"ל: Mabatye@gmail.com